

Kinh nghiệm của một số nước về THU HÚT VỐN ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI

Trương Giang

Kinh nghiệm của Singapore

Giống như các nước phát triển, từ trước tới nay, Singapore đều thực hiện chính sách thuế thống nhất giữa công ty trong và ngoài nước. Mấy năm qua do nhu cầu phát triển kinh tế ngày càng tăng, nguồn vốn trong nước có hạn nên Singapore đã ban hành một số chính sách ưu đãi để thu hút vốn đầu tư nước ngoài, nhất là nước và khu vực láng giềng.

Từ nay đến năm 2010 Singapore ưu tiên phát triển 9 ngành nghề, trong đó có điện tử, hoá dầu sinh học, công trình xây dựng, ngoại thương. Những ngành nghề đó có thể được hưởng ưu đãi miễn giảm thuế từ 5 - 10 năm và những công ty mới thành lập từ năm 2005 - 2009 được miễn thuế 3 năm. Ngoài ra, Chính phủ còn trợ cấp và giúp công ty chỉ đạo về mặt quản lý. Tính tới cuối năm 2006 có tới 169 công ty trong nước và công ty có vốn đầu tư nước ngoài được hưởng ưu đãi này với tổng số tiền trợ cấp đạt 47,6 triệu đô la Singapore. Những công ty thuộc 9 ngành nghề đang được khuyến khích phát triển Nhà nước có khoản trợ cấp riêng cho mở rộng sản xuất. Ví dụ như công ty cần khoản vốn từ 10 triệu đô la Singapore trở lên để mở rộng sản xuất thì có thể làm đơn xin trợ cấp và được miễn thuế trong vòng 5 năm. Những công ty trong lĩnh vực dịch vụ lần đầu

tiên đến Singapore kinh doanh và có lợi cho phát triển kinh tế thì chính phủ có thể miễn giảm thuế từ 5- 10 năm. Những xí nghiệp nhập khẩu kỹ thuật cao, tiên tiến sẽ được giảm miễn thuế 10 năm và được giảm thuế thu nhập từ 10-15% kể từ năm 2005. Theo thống kê, năm 2006, Singapore đã thu được 13,4 tỷ đô la Singapore khoản giá trị phụ từ các hạng mục đầu tư mới. Đầu tư nước ngoài vào ngành chế tạo năm 2006 đạt 8,8 tỷ đô la Singapore và ngành dịch vụ tới 2,8 tỷ, tạo ra được 26.800 việc làm. Các nhà đầu tư từ Mỹ, EU, Nhật Bản chiếm tỷ lệ chủ yếu, tiếp đó là Trung Quốc, Hồng Kông và các nước xung quanh. Chính phủ Singapore hy vọng thời gian tới các nước Trung Đông và khu vực khác sẽ lần lượt tới đầu tư.

Các nước phát triển

Do tiềm lực kinh tế mạnh, pháp luật kiện toàn, môi trường đầu tư đã hoàn thiện, nên các nước phát triển dẫn đầu thế giới về thu hút FDI. Năm 2005, các nước phát triển thu hút 573 tỷ USD, chiếm trên 70% tổng số 897 tỷ USD vốn FDI trên toàn thế giới, trong đó Anh là nước đứng đầu với 164,5 tỷ USD, tiếp đó là Mỹ với 99,4 tỷ USD và thứ 3 là Trung Quốc với trên 72,4 tỷ USD.

Mỹ nước mạnh nhất thế giới vẫn tận dụng nguồn vốn FDI

Thực hiện kinh tế thị trường tự do, nên môi trường đầu tư của Mỹ được hoàn thiện vì vậy, Mỹ luôn thực hiện chính sách "ưu đãi bình đẳng như trong nước" đối với các thương nhân nước ngoài tới đầu tư. Nghĩa là, trong điều kiện bình thường thương nhân nước ngoài không gặp trở ngại gì về các mặt so với thương nhân trong nước, nhưng cũng không được hưởng ưu đãi đặc biệt như Trung Quốc và một số nước khác dành cho thương nhân nước ngoài. Mỹ công bố rõ ràng quy định hạn chế trong một số lĩnh vực đối với thương nhân nước ngoài, như:

- Những lĩnh vực cấm thương nhân nước ngoài đầu tư như vận tải hàng không trong nước, vận tải sông trong nước và vận tải ven biển.

- Lĩnh vực hạn chế nghiêm ngặt như lĩnh vực thông tin đại chúng và báo chí theo luật thông tấn liên bang. Những lĩnh vực hạn chế như điện thoại, điện báo, truyền hình, phát thanh.

- Hạn chế có mức độ, như cho phép nước ngoài đầu tư sửa chữa đường sắt, khai khoáng nhưng với điều kiện nước đối tác cũng dành đầu tư tương tự cho thương nhân Mỹ.

- Lĩnh vực hạn chế đặc biệt như lĩnh vực thủy điện chỉ dành cho công ty con nước ngoài có đăng ký ở Mỹ, nhưng cấm chi nhánh công ty nước ngoài ở nơi

khác tới đầu tư.

Để lợi dụng đầu tư nước ngoài có hiệu quả và đảm bảo an ninh quốc gia, Ủy ban đầu tư nước ngoài của Mỹ bao gồm nhiều bộ và ban ngành của Chính phủ, trong đó có Bộ Quốc phòng, Bộ An ninh nội địa. Do Mỹ có quy định pháp luật rõ ràng, thống nhất, các công ty nước ngoài hưởng ưu đãi như công ty trong nước và môi trường ở Mỹ chín muồi, nên hầu như thương nhân nước ngoài đều rất yên tâm khi đầu tư vào Mỹ và Mỹ là nước thu hút FDI lớn thứ hai thế giới trong thời gian qua. Tuy nhiên, một số bang do nhu cầu vốn xây dựng và phát triển kinh tế, họ vẫn thực hiện chính sách ưu đãi như giảm và miễn thuế, ưu đãi cho vay vốn, giúp thương nhân nước ngoài đào tạo, huấn luyện chuyên viên, xây dựng nhà xưởng, cho phép tỉ lệ khấu hao lớn để nhanh chóng thu hồi vốn.

Nhật Bản rất coi trọng thu hút vốn FDI

Theo "Luật công ty", Nhật Bản áp dụng chính sách đãi ngộ bình đẳng đối với công ty và thương nhân nước ngoài như công ty và thương nhân ở trong nước. Năm 1997, Chính phủ Nhật Bản đã sửa lại "Luật Quản lý Ngoại tệ và Ngoại thương" đồng thời đổi tên là "Luật Ngoại tệ và Ngoại thương" nhằm giành ưu đãi hấp dẫn đầu tư nước ngoài. Theo luật sửa đổi, nhà đầu tư nước ngoài khi tiến hành đầu tư khai khoáng (trừ dầu lửa, khí đốt, nguyên liệu hạt nhân) trước đây phải xin giấy phép trước, nhưng nay được phép tiến hành triển khai trước sau đó báo cho Chính phủ biết, ngoài ra rất nhiều thủ

tục đã được bãi bỏ để tạo điều kiện thuận lợi cho nhà đầu tư nước ngoài nhanh chóng tiến hành khởi công. "Luật xúc tiến nhập khẩu và đầu tư vào Nhật Bản" quy định hơn 150 ngành nghề cho công ty nước ngoài đầu tư. Nếu như nhà đầu tư nước ngoài góp trên 1/3 tổng số vốn thì Chính phủ Nhật Bản sẽ dành ưu đãi thuế quan và tín dụng, bảo lãnh vay nợ, kéo dài thời hạn nộp thuế. Đối với các nhà đầu tư vừa và nhỏ, Chính phủ Nhật Bản có thể bảo lãnh tín dụng tới trên 200 triệu Yên để các nhà đầu tư yên tâm. Ngoài ra, Nhật Bản còn dành ưu đãi về đảm bảo y tế, dưỡng lão, lập trường học cho con em các nhà đầu tư.

Trong mấy năm qua, Chính phủ Nhật Bản đã lập 5 Đặc khu kinh tế trong phạm vi của 4 tỉnh, thành phố. Ngoài ra, Chính phủ Nhật Bản cũng nới lỏng những hạn chế về xí nghiệp sáp nhập với nhau và cho phép xí nghiệp trong nước bị phá sản chuyển nợ nần thành cổ phần bán cho công ty nước ngoài.

Thời gian qua Nhật Bản đã thu hút được rất nhiều nhà đầu tư nước ngoài, trong đó tới hàng nghìn nhà đầu tư lớn và giải quyết việc làm cho hơn 1 triệu dân chúng Nhật Bản.

Đức là nước hấp dẫn FDI

Hiện nay Đức có tới trên 600 luật lệ, chính sách, biện pháp về kinh tế và đầu tư. Tuy không có quy định ưu đãi dành riêng cho nhà đầu tư nước ngoài, nhưng Đức vẫn là nước có sức hấp dẫn lớn đối với các nhà đầu tư nước ngoài và thu hút FDI. Điểm nổi bật về biện pháp thu hút và thúc đẩy đầu tư là chính sách trợ cấp,

ưu đãi vay vốn của Đức. Trợ cấp này có thể thực hiện bằng cách cấp tiền mặt, cũng có thể dùng phương thức giảm thuế. Nhà đầu tư có thể dùng 25% phần miễn thuế này vào mua trang thiết bị mới và 12,5% vào xây nhà xưởng, nhưng không thể dùng ưu đãi giảm thuế này mua sắm ô tô và hàng tiêu dùng. Những công trình xây dựng lập công xưởng, văn phòng của nhà đầu tư nước ngoài ít nhất sau 5 năm kể từ khi hoàn thành mới phải nộp thuế. Một số bang ở Đức quy định ưu đãi trợ cấp cho những xí nghiệp tạo ra nhiều việc làm, như tạo ra được một việc kéo dài trong thời gian 5 năm thì có thể được trợ cấp 500.000 Euro. Đối tượng được ưu tiên trợ cấp là những xí nghiệp đầu tư vào các ngành gia công, chế tạo và ngành dịch vụ có liên quan, trong đó trọng điểm là các xí nghiệp vừa và nhỏ. Mức trợ cấp cao nhất có thể tới 50% tổng đầu tư. "Ngân hàng Phát triển phục hưng Đức" là ngân hàng chuyên trách dành ưu đãi cho đầu tư tài sản cố định lâu dài với khoản tiền cho vay lớn nhất có thể đạt 10 triệu Euro. Ngoài ra "Chương trình phục hưng châu Âu" chuyên dành ưu đãi cho các nhà đầu tư vừa và nhỏ, mức cho vay có thể tới trên 3 triệu Euro. Về bảo lãnh tín dụng, Chính phủ liên bang và các bang có thể đứng ra bảo lãnh tín dụng tại Ngân hàng thương nghiệp từ 50% tới 80% cho các xí nghiệp.

Tới năm 2006, Đức đã thu hút được 4,7 tỉ Euro FDI vào miền Đông nước Đức, tạo ra được 21.000 việc làm./.